

Nuno Álvares Pereira. Een Portugese heilige

TOM ZWAENEPOEL

HET PAUSSCHAP van Joannes-Paulus II werd gekenmerkt door een uitzonderlijk hoog cijfer zaligen en heiligverklaringen. De Poolse paus heeft meer zaligen en heiligen op zijn naam staan, dan al zijn voorgangers samen. Tijdens zijn pontificaat (1978-2005) verklaarde hij 1.338 personen zalig en 482 heilig. En dat is werkelijk gigantisch. Ter vergelijking: in de hele zeventiende eeuw waren er amper elf zalig- en heiligverklaringen, in de achttiende eeuw negen, in de negentiende eeuw acht. De huidige paus, Benedictus XVI, schroefde het aantal nieuwe heiligen bewust terug.

De laatste heiligverklaring vond plaats op 26 april 2009. Toen liet paus Benedictus vijf gelovigen inschrijven in het 'boek van de heiligen': de Portugese karmeliet Nuno Álvares Pereira, de Italiaanse parochiepriester Arcangelo Tadini, de Italiaanse monnik Bernardo Tolomei en de Italiaanse religieuzen Geltrude Comensoli en Caterina Volpicelli. Onder de tienduizenden aanwezigen

bevonden zich heel wat Portugezen. Ze waren naar de Eeuwige Stad afgezakt, om een van hun grootste militaire helden te eren en te danken.

Veldheer Nuno Álvares Pereira (1360-1431) was van adellijke komaf. Met zijn succesvolle strijd tegen de Castilianen stond hij aan de basis van de Portugese onafhankelijkheid. Hoogtepunt was de Slag bij Aljubarrota op 14 augustus 1385. Hij ontloopte zich als een geliefde 'nationale held'. Een spiritueel keerpunt in zijn avontuurlijk bestaan kwam onverwachts in het jaar 1387. Na de dood van zijn vrouw besliste hij zijn succesvolle militaire en politieke loopbaan op te geven en in te treden in de orde van de karmelieten.

Het liefst nog wilde Álvares Pereira weg uit Portugal, om in volstrekte anonimiteit een monnikenleven te kunnen leiden. De koning, die een grote genegenheid voor hem voelde, liet hem echter niet toe de Portugese hoofdstad te verlaten. Álvares Pereira trok daarom naar het karmelklooster in de koningstad. Hij

nam de naam Nuno van de heilige Maria aan en koos voor een heel 'banaal' bestaan.

De meest eenvoudige klusjes nam hij aan, karweien die niet geliefd waren, omdat ze zo ondankbaar waren. Een merkwaardig beeld: een succesvol veldheer en vriend van de grootsten van het land neemt de nederigste positie in een klooster in. Geen abt of prior, maar een doodgewone klusjesman. Behalve deze handenarbeid wijdde Álvares Pereira zich aan het gebedsleven in de stilte. Ook bekommerde de lekenbroeder zich om de talrijke armen die de stad telde.

Wanneer hij op zeventigjarige leeftijd sterft, eisen vele gelovigen dat Broeder Nuno meteen heilig wordt verklaard: *Santo subito*. Pas in 1918 wordt hij zalig verklaard door paus Benedictus XV. Omdat een heiligverklaring pas 'wettelijk' is na een (tweede) wonder, moeten de Portugezen wachten tot het Jubeljaar 2000. Een vrouw zou op voorspraak van de bescheiden broeder genezen zijn, nadat haar oog door

kokende olie was verbrand. Acht jaar later wordt dit mirakel door paus Benedictus XVI erkend.

Tijdens zijn homilie beklemtoonde de paus dat „het in elke situatie, zelfs van een militaire aard of in een oorlogstoestand, mogelijk is te handelen en te leven vanuit de waarden en beginselen van het christelijk leven”. De nieuwe heilige van de eenentwintigste eeuw nam het tijdens zijn leven op voor de 'cultuur van het leven'. Hij toonde aan zijn medemens dat geloof, hoop en liefde de drie belangrijkste steunpilaren van een diep en zinvol leven zijn.

Volgens de Portugese bisschoppenconferentie is Nuno Álvares Pereira een voorbeeld in deze tijd van economische crisis, die volgens hen het gevolg is van een „vacuüm van morele waarden”. De karmelietenpater bewijst dat je pas gelukkig bent, als je met anderen solidair bent, ook in moeilijke en onberekenbare tijden. Het beste antwoord op onrust en onzekerheid is hoop. De hoop dat alles beter wordt, steunend op een sterk geloof.

OMROEP

• 17 september, 22.45 uur, IKON via Nederland 2. In *Holland Doc* vanavond *De Engelse chirurg*, aangrijpende documentaire van Geoffrey Smith. In 1992 bezoekt de Britse hersenchirurg Henry Marsh voor het eerst de afdeling hersenchirurgie van een ziekenhuis in Oekraïne. Hij treft er zorgwekkende tafereelen aan: overvolle wachtkamer, slechte hygiëne, gebrekkige apparatuur en één hersenchirurg, Igor Petrovitch, die de boel draaiende probeert te houden. Marsh besluit Petrovitch te helpen. Zodra hij maar tijd heeft, reist hij vanuit Londen naar de kliniek in Kiev met kratten vol afgedankte medische apparatuur. Hij houdt er geregeld spreekuur en helpt Petrovitch bij moeilijke operaties. Binnenkort kan 'de Engelse chirurg' zijn protégé overlaten aan zijn eigen lot. Film-maker Geoffrey Smith volgt Marsh bij diens laatste reis naar Kiev.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

De vrome kudde

DAG SCHAT

Op een avond komt een man thuis van zijn werk en treft er een heuse ravage aan. De kinderen, nog steeds in pyjama, ravotten in de tuin. Op het gazon slingeren de resten rond van verscheidene diepvriesmaaltijden en fruitsapkartons. Binnenshuis blijkt het zo mogelijk nog erger. De vuile vaat balanceert vervaarlijk in de wasbak, de eetkom van de hond ligt omgekieperd, de inhoud verspreid in alle hoeken. Op de vloer, op de tafel en op de stoelen ligt een fijne laag zandbakzand. Het keukenraam is gewoon verdwenen, maar een voetbal ligt te blinken in een zee van gebroken glas. De living is bezaaid met vuile kleren en speelgoed.

Op dat moment slaat de man in paniek. Zou er iets ergs zijn gebeurd met zijn vrouw? Hij rent de trap op, stormt de slaapkamer binnen treft zijn echtgenote nog in bed aan. Ze legt het boek dat ze aan het lezen was in de schoot en glimlacht:

– Dag schat, hoe was je dag vandaag?

Stamelt de echtgenoot:

– Zeg me liever wat er hier allemaal is gebeurd!

Zij, lachend:

– Weet je schat, elke dag, als jij thuiskomt, vraag je me wat ik die dag heb gedaan. En dan antwoord ik dat ik het huishouden deed en me bezighield met de kinderen. Waarop jij dan zucht: „Is dat alles?” Welnu, vandaag heb ik eens niets gedaan...

Ingezonden door Urbain Vrijdaghs en Jan Umans

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? *KERK & leven • Vrome Kudde*, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03/210.08.49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS DEPUZZELAAR

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: BOTERSPAAN

beroep	mistletoe	lt. natuurkundige kledingstuk	Griekse letter	ik (Lat.) troefkaart
op-luchting	bouwval		deel v.e. bloem	
		3		
pijlgif				en omstreken
tarwegerecht				keur
		4		2
takje		rivier in Duitsland		plant
vleesgerecht		vogel		
		1	vreemde munt	
			onheilsgodin	
woonboot	9	kaartspeler	7	
		8	slede	5
			oude Chinese munt zangnoot	dun
rivier in Frankrijk	begrensd gebied			deel v.h. been
			oogmerk	6
				10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----